

ההיסטוריון יתנצל: לא היה טבח בטנטורה

מאת: ברגרפרינד אסף
תאריך: 22/12/2000

שופטת בית משפט המחוזי בתל אביב, דרורה פלפל, דחתה אתמול את בקשתו של תאודור כ"ץ לחזור בו מהסכם הפשרה שחתם עם לוחמי חטיבת אלכסנדרוני במסגרת תביעת דיבה בסך 1.1 מליון שקלים שהגישו נגדו. התביעה הוגשה בעקבות דברים שפירסם בעבודת המאסטר שלו, שבה האשים את לוחמי החטיבה בטבח 200 גברים ותושבי הכפר הערבי טנטורה לאחר כיבוש הכפר בלילה שבין 22 ל-23 במאי '48. טענותיו פורסמו בתחילת השנה בעיתון "מעריב", תחת הכותרת "הטבח בטנטורה". בהסכם הפשרה הודה כ"ץ כי אין כל יסוד לטענותיו.

תביעת הדיבה הוגשה באפריל נגד כ"ץ ונגד אוניברסיטת חיפה. המשפט החל עם עדותו של כ"ץ עצמו, שנחקר ארוכות על ידי בא כוחם של התובעים עו"ד גיורא ארדינסט. ארדינסט טען כי בעבודת המחקר שלו (שקיבלה ציון 97) ציטט כ"ץ עדויות של תושבי הכפר טנטורה בצורה מגמתית ושיקרית כדי לתמוך בתיאוריה על הטבח.

במהלך עדותו של כ"ץ הושמעו בפני בית המשפט תמלילי הקלטות של שיחות שביצע כ"ץ עם עדים שעליהם ביסס את עבודתו, שלטענת עו"ד ארדינסט סותרים את הציטוטים של אותם עדים כפי שהם מובאים בעבודתו. עו"ד ארדינסט גם הפנה את תשומת לבו של כ"ץ לעובדה שלא טרח לבקש את תגובתם של קצין המבצעים ומפקד גדוד 33 של חטיבת אלכסנדרוני, שכבש את הכפר טנטורה.

בהסכם הפשרה שהוגש שלשום לבית המשפט חזר בו כ"ץ מהאשמות נגד לוחמי חטיבת אלכסנדרוני והבהיר כי לאחר ששב ובדק את הדברים, ברור לו מעל לכל ספק כי אין כל יסוד לטענה כי לוחמי חטיבת אלכסנדרוני הרגו אנשים בכפר לאחר כניעתו. כ"ץ אף התנצל בפני הלוחמים על כך שהטיח בהם האשמות אלה. כחלק מהסכם הפשרה הוא היה אמור לפרסם את התנצלותו על פני חצי עמוד בשני עיתונים יומיים. אתמול, בתחילת הדיון המשפטי, הודיעה השופטת פלפל כי היא מקבלת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין.

בשלב זה ביקש בא כוחו של כ"ץ, עו"ד אביגדור פלדמן, הפסקה של 10 דקות מאחר שכ"ץ מבקש למסור הודעה. לאחר ההפסקה, כ"ץ ביקש מבית המשפט לחזור מהסכם הפשרה. לדבריו, הוא חתם עליו משום שהיה נתון ללחץ מצד משפחתו לסיים את ההידיינות המשפטית שמזיקה לבריאותו. כ"ץ הוסיף כי הוא אינו שלם עם הסכם הפשרה, והוא חתם עליו ברגע של חולשת דעת.

אולם השופטת פלפל החליטה לדחות את בקשתו של כ"ץ. בהחלטתה מציינת השופטת פלפל כי צדדים בוגרים שמגיעים להסכם פשרה ומבקשים מבית המשפט לתת לו תוקף של פסק דין אמורים להיות מודעים לתוצאות מעשיהם. השופטת פלפל הדגישה כי בית המשפט אינו במת תיאטרון, אלא הוא מתייחס במלוא הרצינות לטיעוני הצדדים שמופיעים בפניו. השופטת הוסיפה כי כ"ץ לא הפנים ככל הנראה את משמעות חתימתו על ההסכם, ומאחר שהסכמים יש לקיים - היא מוצאת לנכון לדחות את בקשתו.